

MALTA

QORTI TAL-APPELL
(Sede Inferjuri)

ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF

Seduta tal-21 ta' Frar, 2024

Appell Inferjuri Numru 5/2023 LM

Stephen Mallia
(l-appellat')

vs.

Colin Aquilina - ROCS Travel
(l-appellant')

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huwa appell magħmul mill-intimat **Colin Aquilina (K.I. nru. 192175M) - ROCS Travel**, [minn issa 'l quddiem 'l-appellant'], mid-deċiżjoni mogħtija mit-Tribunal għal Talbiet tal-Konsumatur [minn issa 'l quddiem 'it-Tribunal'], fid-9 ta' Mejju, 2023 [hawnhekk 'id-deċiżjoni appellata']. It-Tribunal

iddeċieda li t-talba tar-rikorrent **Stephen Mallia** [hawnhekk 'l-appellat'] għal rifużjoni tal-ammont kollu mħallas minnu bħala depożitu għal btala ġewwa d-Dubai, li giet ikkanċellata mill-intimat, għandha tiġi milqugħa, u b'hekk ċaħad l-eċċezzjonijiet tal-intimat.

Fatti

2. Ir-rikorrent ressaq l-ilment tiegħu quddiem it-Tribunal wara li kien ibbukkja mingħand l-intimat btala ġewwa id-Dubai flimkien mal-familja tiegħu bejn it-2 u d-9 ta' Lulju, 2020, liema btala giet ikkanċellata minħabba fil-pandemija tal-COVID. Spjega li huwa ħallas depożitu fl-ammont ta' €1,160 għat-titjira, il-lukanda u l-assikurazzjoni. Qal li xhur wara huwa ġie infurmat mill-intimat li l-btala tħassret, u minflok ġie offrut *voucher* sabiex jintuża minnu mal-istess operatur. Qal li f'Jannar 2021 huwa talab li jiġi rifuż il-flus li kien ħallas għaliex ma kienx fi ħsiebu juża l-*voucher*, imma minflok l-ammont sħiħ li kien ħallas bħala depożitu, huwa ġie infurmat li kien ser jiġi rifuż l-ammont ta' €939. Ir-rikorrent spjega li huwa bagħat *email* lill-operatur fejn infurmah li ma kienx qiegħed jaċċetta s-somma mibgħuta lilu *in full and final settlement*, imma li kien sejjer isarraf iċ-ċekk. Qal ukoll li huwa talab ir-rifużjoni tad-depożitu għaliex kien l-intimat li kkanċella l-btala ġewwa d-Dubai u huwa ppretenda wkoll ir-rifużjoni tal-ħlas tal-*insurance* għaliex il-btala tħassret mill-operatur. Ir-rikorrent kompli jispjega li t-tnaqqis l-ieħor jirrapprezenta *credit card charges, third party supplier administrative fee* u *cheque charge*. Qal li dawn iċ-*charges* ma jagħmlux sens, u li fi kwalunkwe każ kien l-intimat li kkanċella il-btala. Ir-rikorrent spjega

li huwa istitwixxa l-proċeduri sabiex jiġi rifiż l-ammont totali tad-depożitu mħallas minnu.

3. L-operatur wieġeb li Colin Aquilina personalment mhux legittimu kontradittur f'dawn il-proċeduri, u m'għandu l-ebda relazzjoni mar-rikorrent għaliex ir-rikorrent kien għamel il-*booking* tiegħu tal-btala mal-kumpannija Charichelon Company Limited, u l-polza tal-assikurazzjoni mal-kumpannija ROCS Co. Limited. L-intimat eċċepixxa ukoll li t-Tribunal għal Talbiet tal-Konsumatur mhux kompetenti *rationae materiae* għaliex f'dan il-każ ma kienx hemm relazzjoni ta' kummerċjant u konsumatur bejn il-partijiet. Gie eċċepit ukoll li ma teżisti l-ebda kumpannija bl-isem ROCS Travel, u l-kumpanniji involuti huma Charichelon Company Limited u ROCS Co. Limited, u dawn għandhom personalità ġuridika distinta. L-intimat zied jgħid li l-ilment tar-rikorrent huwa infondat fil-fatt u fid-dritt, u meta r-rikorrent avvicina lill-intimat b'ilment rigward r-rifiżjoni tad-depożitu mħallas minnu, huwa gie offrut is-somma ta' €939, liema pagament sar permezz ta' ċekk li gie aċċettat u ssarraff mir-rikorrent. L-intimat eċċepixxa wkoll li fil-*booking form* rispettiva hemm spjegat li l-*booking* ma kienx sugġett għal rifiżjoni, u għalhekk it-talba tar-rikorrent m'għandhiex tiġi milqugħa, għaliex għandhom japplikaw it-termini u kundizzjonijiet tal-*booking*. L-intimat eċċepixxa wkoll li l-ħlas relattiv għal *insurance premium* fl-ammont ta' €160 mhuwiex sugġett għar-rifiżjoni, kif jirrizulta mill-polza tal-assikurazzjoni nnifisha.

Id-Deciżjoni Appellata

4. Permezz tad-deciżjoni mogħtija fid-9 ta' Mejju, 2023, it-Tribunal iddeciċeda li t-talba tar-rikorrent għandha tintlaqa' wara li għamel is-segwenti konsiderazzjonijiet:

"Ikkunsidra:

Illi mill-fatti tal-każ jirriżulta li l-ilment primarju tar-rikorrenti jirrigwarda l-fatt li huwa ma ġiex rifuż it-total ta' kemm kien oriġinarjament ħallas iżda bir-riduzzjoni ta' Euro 221 rappreżentanti spejjeż fosthom credit card charges u oħrajn.

Illi min-naħa l-oħra l-operatur jinsisti fuq żewġ punti preliminari u ċioe li Colin Aquilina – ROCS Travel mhux il-legittimu kontradittur kif ukoll li kwalunkwe pagament li għadda kien kjarment ingħadda in full and final settlement.

Min-naħa waħda, f'dan ir-rigward ir-rikorrenti jinsisti li huwa dejjem kellu kuntatt ma' Aquilina u jibqa' dan il-fatt li in ogni caso huwa kien indika bħala konvenut lil 'Colin Aquilina Rocs Travel.' Huwa jinsisti li bħala konsumatur 'kien imħawwad bil-verżjonijiet li hemm'. Jgħid li l-heading tal-kuntratt b'ittri kbar hu 'ROCS Travel', filwaqt li 'Details of any special requirements agreed by ROCS TRAVEL / CHARICHELON COMPANY LIMITED' li skontu tindika li 'ROCS Travel' hi kumpannija bħal ma hi Charichelon Co. Ltd. Iktar minn hekk huwa jagħmel riferenza għaċ-cheque image tal-BOV fejn jgħid li dan jindika 'ROCS Group and / or Charichelon Co. Ltd' u għalhekk "tindika li sew ROCS Group (mhux ROCS Co. Ltd) u Charichelon huma mdaħħlin'.

Fir-rigward tal-punt imqajjem mill-operatur li kwalunkwe pagament li effettivament issarraġ mir-rikorrenti sar in full and final settlement, ir-rikorrenti jisħaq illi dan jikkonsisti f'unfair commercial terms għaliex qed iċaħħdu lill-konsumaturi mid-dritt tagħhom ta' 'full refund' meta l-pakkett ikun imħassar mill-kumpannija u mhux mil-konsumatur."

Ikkunsidra

Illi fl-ewwel lok dan it-Tribunal għandu jeżamina kemm ir-rikorrenti huwa ġustifikat li jhossu 'mħawwad' meta fetaħ il-kawża kontra 'Colin Aquilina - ROCS Travel' jew inkella għandha mis-sewwa l-eċċezzjoni tal-konvenut u b'hekk tirrendi l-ġudizzju bħala wieħed ineżegwibbli u mhux kontra l-legittimu kontradittur.

Illi huwa evidenti mill-booking form debitament iffirmata mir-rikorrenti illi ROCS Travel huwa trade name filwaqt li l-kumpannija hija Charichelon Company Limited. Illi f'kull każ, it-talba tar-rikorrenti xorta waħda ma tistax titqies eżegwibbli kontra Colin Aquilina fil-kapaċità personali tiegħu, anki jekk ir-rikorreneti ħassu mħawwad ta' kif għandu jipproċedi u minkejja l-fatt li huwa għażel li jipproċedi kontra s-'CEO' u għalhekk l-ogħla kariga fi ħdan il-kumpannija.

Illi madanakollu, tajjeb li wieħed jinnota li l-użu tat-trade name Rocs Travel huwa xorta waħda użat ampjament u fid-dawl tal-fatt li l-liġijiet tal-konsumatur huma diżinjati speċifikament sabiex jiproteġu l-konsumatur, dan it-Tribunal ma jhossx li Rocs Travel hija kompletament estranea fil-każ in kwistjoni u dan iktar u iktar meta fl-istess risposta Colin Aquilina f'isem it-trade name ROCS Travel iddefenda fil-mertu l-każ lil' hinn minn eċċezzjonijiet preliminari. Illi għalhekk meta l-konsumatur jgħid li jhossu 'mħawwad' dan it-Tribunal żgur ma jistax imerih aktar u aktar meta fir-risposta ta' Colin Aquilina stess f'xi daqqiet hemm referenza għas-socjetà intimata fl-istess risposta.

Illi dan it-Tribunal xorta waħda jeħtieġ li jgħaddi sabiex jeżamina l-punt legali mqajjem fir-rigward ta' pagament li ġie msarraġ minkejja l-kliem "full and final settlement".

*It-Tribunal jagħmel referenza għas-sentenza tal-Qorti tal-Appell fl-ismijiet **Aceline Entertainment Ltd vs. Price Breakers Ltd** deciza fil-11 t'Ottubru, 2012: "Din il-Qorti tistqarr rispettożament illi ma tistax taqbel ma' din il-pożizzjoni rigida fis-sentenza ċitata. Il-prinċipju mhux assolut jew talment inflessibbli li ma jippermettix deroga minnu fiċ-ċirkostanzi kongruwi. Kif taraha din il-Qorti, f'każ fejn id-debitur ma jkunx ħallas dak kollu pretiż mill-kreditur tiegħu, il-liberazzjoni tiegħu mill-pretensjoni dedotta fil-konfront tiegħu tista', għal fatt ta' dik id-dikjarazzjoni għas-saldu, tissussisti jekk miċ-ċirkostanzi li fiha sar il-ħlas tiġi deżunta l-espressjoni tal-volontà tal-kreditur li huwa qed jirrinunzja għall-kumplement. Rinunzja din, li kif enunċjat f'bosta sentenzi, trid tkun waħda ċara u univoka b'mod li mill-fatti ma tkunx tista' tingibed konġettura oħra ħlief il-propożitu evidenti tar-rinunzja. Ara a propożitu tas-sentenza fl-ismijiet "**Michele Tabone et - vs - Emmanuele Sammut nomine**", Qorti Ċivili Prim'Awla, 10 ta' Ottubru, 1950.*

Dan premiss, il-kwistjoni sollevata hawnhekk ġia ġiet drabi oħra eżaminata mill-ġudikant sedenti f'kawżi oħra. Hekk fis-sentenza "**Johann Schembri proprio et nomine - vs - Charlot Mifsud nomine**", Appell mit-Tribunal għal Talbiet Żgħar deciz fid-19 ta' Ottubru, 2005, din il-Qorti kif preseduta, irravisat illi, għalkemm in linea ta'

massima hu prezunt li min jaċċetta cheque lilu mibgħut fit-termini “full and final settlement”, u jgħaddi biex isarrfu, jiġi li aċċetta dak il-ħlas f’dawk l-istess termini preċiżi, eppure, jekk jiġi muri li huwa tempestivament ipprotesta għall-pagament b’dik il-modalità, l-aċċettazzjoni minnu ta’ dak iċ-ċekk u s-sussekwenti tisirif tiegħu ma kellux, imbagħad, jiġi rinfaccjat lilu bħala xi abdikazzjoni tad-dritt tiegħu għal ħlas tal-bilanċi dovuti.

Din il-Qorti hi tal-fehma illi, għalkemm iċ-ċekk issarraff f’dawk l-istess termini kien jikkostitwixi rikonoxximent tal-pagament u prova pjena tal-ħlas speċifiku ta’ somma determinata, l-interpretu ma għandux jeċċedi l-limiti ta’ dik il-konfessjoni mill-kreditur stabbilita bir-riċezzjoni u tisirif taċ-ċekk sic et simpliciter. Dan għaliex hemm diversi sentenzi li jgħidu li għal skop ta’ ċertezza morali jekk id-debitur kellu l-intenzjoni li l-ħlas b’dak iċ-ċekk kellu jkun wieħed finali, hu kien messu insista għal kwittanza sħiħa permezz ta’ dokument jew riċevuta jew kitba xort’oħra attestanti r-riċezzjoni tal-ħlas għas-saldu, u allura wkoll, l-estinzjoni tad-debitu. Ara **“Francis Ciantar proprio et nomine - vs - Norman Clews et”**, Qorti Ċivili Prim’Awla, 12 ta’ Ottubru, 2005.

Illi fil-każ odjern, il-prinċipji legali huma ċari u għalhekk meta r-rikorrenti għandu raġun li jsib konfort fl-email mibgħuta minnu nhar is-27 ta’ April, 2021 fejn jgħid, “Allura jidher ċar li għad baqa’ 221 euros pendenti. Għalkemm iċ-cheque ser jissarraff, ma jfissirx li qed naċċettah bħala full and final settlement.” Illi huwa evidenti li l-attur meta sarraf iċ-cheque ma kienx qed jirrinunzja għall-ammont ta’ Euro 221.

Illi fil-fehma ta’ dan it-Tribunal ir-rikorrenti għandu raġun jistenna li jiġi rifuż l-ammont kollu għaladarba l-ġita għet ikkanċellata mill-operatur.

DECIDE

Għaldaqstant it-Tribunal qed jiċċad l-eċċezzjonijiet tal-intimata filwaqt li jilqa’ t-talbiet tar-rikorrenti.

Bl-ispejjeż kontra l-intimata.”

L-Appell

5. Permezz tar-rikors tal-appell imressaq mill-appellant fid-29 ta’ Mejju, 2023, huwa talab il-Qorti tħassar u tirrevoka d-deċiżjoni appellata tad-9 ta’ Marzu, 2023, u tgħaddi sabiex tilqa’ l-eċċezzjonijiet tiegħu.

6. Permezz tal-ewwel aggravju tiegħu, l-appellant qal illi t-Tribunal naqas milli jagħti l-konsiderazzjoni xierqa lill-ewwel tliet eċċezzjonijiet imressqa minnu, u żied jgħid li għalkemm distinti, dawn l-eċċezzjonijiet huma relatati ma' xulxin. Qal li huwa eċċepixxa li ma kellu l-ebda relazzjoni ġuridika mal-appellat għaliex il-*booking* sar mal-kumpannija Charichelon Co. Limited, li t-Tribunal ma kellu l-ebda kompetenza li jisma' l-każ għaliex ma kien hemm l-ebda relazzjoni ta' kummerċjant u konsumatur bejnu u l-appellat, u li ma hemm l-ebda kumpannija li jisimha ROCS Travel u r-rikorrent dwar din il-kwistjoni kien avvicina lil Charichelon Co. Limited u ROCS Co Limited. L-appellant qal li minkejja li dawn l-eċċezzjonijiet tqajmu minnu *in limine litis*, l-appellat ma ressaq l-ebda talba għall-korrezzjoni fit-talbiet tiegħu, u lanqas ma talab is-sejħha fil-kawża ta' dawn il-kumpanniji. Qal li minn ħarsa lejn l-avviż tat-talba, għandu jirriżulta li l-azzjoni tal-appellat hija diretta lejha personalment. Qal li m'għandu jkun hemm l-ebda dubju li mill-*booking form* jirriżulta li l-*booking* sar mal-kumpannija Charichelon Company Limited u mhux miegħu personalment. L-appellant qal li t-Tribunal lanqas ma kkonsidra t-tieni eċċezzjoni tiegħu, b'riferiment għall-artikolu 20 tal-Kap. 378 tal-Liġijiet ta' Malta, li jgħid li t-Tribunal għal Talbiet tal-Konsumatur għandu l-kompetenza li jisma' u jaqta' talbiet magħmula mill-konsumaturi kontra l-kummerċjanti. Qal li ladarba ġie stabbilit li huwa ma kienx il-kummerċjant involut, iżda kienet il-kumpannija Charichelon Company Limited li magħha sar il-*booking*, it-Tribunal kellu jgħaddi sabiex jilqa' wkoll it-tieni eċċezzjoni tiegħu. L-appellant qal ukoll li l-appellat indirizza l-każ tiegħu kontra tiegħu personalment, niżżel il-kliem 'ROCS Travel' u uża l-indirizz minn fejn topera l-kumpannija Charichelon Company Limited.

Żied jispjega li ROCS Travel hija sempliciment *trade name*, il-*booking* sar ma' Charichelon Company Limited, u l-polza tal-assikurazzjoni ma' ROCS Company Limited. Qal li għalhekk l-azzjoni tal-appellat kellha tkun diretta kontra dawn il-kumpanniji. L-appellant isostni li l-kundanna kontra ROCS Travel tmur kontra l-ordni pubbliku għaliex mhijiex tagħraf li l-ligi tagħti lil soċjetà inkorporata taħt l-Att dwar il-Kumpanniji personalità awtonoma, separata u distinta minn dik tal-membri jew tal-uffiċjali tagħha.

7. L-appellant qal ukoll li fil-parti dispożittiva tas-sentenza, it-Tribunal qal li kien "*qiegħed jiċhad l-eċċezzjonijiet tal-intimata*", u dan meta ma kien hemm l-ebda intimata, kien hemm biss l-appellant li ma setax jitharrek fil-vesti tiegħu personali. Qal ukoll li l-eċċezzjonijiet li jagħmel riferiment għalihom it-Tribunal, huma dawk imressqa minnu f'ismu personali, filwaqt li ma kien hemm l-ebda eċċezzjonijiet tal-intimata.

8. L-appellant irrefera wkoll għall-parti tad-deċiżjoni fejn it-Tribunal qal li kien qiegħed jagħmel konsiderazzjonijiet fil-mertu, b'mod partikolari għaliex fir-risposta tiegħu l-intimat ma llimitax ruħhu għall-eċċezzjonijiet preliminari. L-appellant qal li l-parti intimata hija libera li tressaq eċċezzjonijiet alternattivi għad-difiża tagħha, ladarba dawn ma jkunux manifestment kontradittorji. Qal li f'dan il-każ, l-ewwel tliet eċċezzjonijiet tiegħu kienu ta' natura preliminari u dawn kienu jeħtieġu konsiderazzjoni bir-reqqa.

9. It-tieni aggravju tal-appellant huwa dwar il-fatt li l-appellat irċieva l-ħlas fil-forma ta' ċekk, li gie aċċettat u msarraff minnu. It-Tribunal hawnhekk ikkonkluda li l-appellat ma kienx irrinunzja għad-differenza fil-ħlas tal-ammont

mitlub, għaliex huwa kien bagħat *email* fejn informa lill-intimat li ma kienx qiegħed jaċċetta l-ħlas bħala *in full and final settlement*. L-appellant qal li l-konsiderazzjonijiet tat-Tribunal anki f'dan ir-rigward kienu żbaljati. L-appellant qal li huwa prinċipju stabbilit fil-ġurisprudenza tal-Qrati tagħna li meta kreditur ikun aċċetta pagament bil-kundizzjoni espressa li dak il-pagament ikun qiegħed isir għas-saldu, ma jistax ibiddel il-modalità ta' dak il-pagament b'mod unilaterali. L-appellant qal li ma kellu jkun hemm l-ebda dubju li l-ħlas sar għas-saldu, għaliex fl-ittra li ntbagħtet lill-appellat gie ddikjarat b'mod ċar li l-ħlas kien qiegħed isir *in full and final settlement*. L-appellant zied jgħid li huwa irrilevanti li qabel aċċetta dan iċ-*cheque*, l-appellat qal li ma kienx qiegħed jaċċettah għas-saldu, għaliex meta għamel hekk l-appellat kien qiegħed jibdel il-modalità tal-pagament minn wieħed għas-saldu għal wieħed akkont. Kompla jgħid li jekk l-appellat ma riedx li jaċċetta l-modalità ta' dak il-ħlas, dan kellu l-għażla li jirrifjuta ċ-ċekk, imma dan ma setax jaċċetta l-pagament b'kundizzjoni differenti minn dik li taħtha l-pagament gie offrut. L-appellant qal li fil-każ odjern ma kinitx tirriżulta xi ċirkostanza eċċezzjonali li kellha twassal lit-Tribunal jiddipartixxi mill-prinċipju li l-aċċettazzjoni ta' pagament għas-saldu testingwi kwalsiasi pretensjoni oħra tal-kreditur. L-appellant qal li ma jirriżultax li sar xi żball min-naħa tal-appellat meta dan aċċetta l-pagament, u jirriżulta li qabel sarraf iċ-ċekk dan bagħat *email* li ma jirriżultax li giet imwiegħba. Qal li għalhekk id-deċiżjoni tal-appellat li jsarraf iċ-ċekk ittiegħdet mingħajr ma dan kellu l-konfort li kien ser jingħata l-bilanċ pretiż minnu.

10. L-appellat ma pprezenta l-ebda risposta għar-rikors tal-appell tal-appellant.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

11. Il-Qorti ser tgħaddi sabiex tikkunsidra l-aggravji mressqa mill-appellant, u dan fid-dawl tal-konsiderazzjonijiet magħmulin mit-Tribunal fid-deċiżjoni appellata. Fl-ewwel lok l-appellant jgħid li t-Tribunal kellu jikkonsidra t-tliet eċċezzjonijiet preliminari mressqa minnu. Permezz tat-tliet eċċezzjonijiet preliminari mressqa mill-appellant fir-risposta tiegħu quddiem it-Tribunal, huwa sostna li Colin Aquilina personalment mhux il-legittimu kontradittur għaliex il-*booking* tal-btala sar mal-kumpannija Charichelon Company Limited u mhux miegħu personalment. Barra minn hekk saret polza tal-assikurazzjoni li nħarget f'isem ir-rikorrent mill-kumpannija ROCS Company Limited. L-appellant eċċepixxa wkoll li t-Tribunal ma kellux il-kompetenza *rationae materiae* li jiddeciedi dwar it-talbiet tar-rikorrent għaliex huwa personalment ma kellux relazzjoni ta' kummerċjant mal-konsumatur involut. L-appellant eċċepixxa wkoll li m'hemm l-ebda kumpannija li jsimha ROCS Travel, u għalhekk ir-rikorrent kien żbaljat meta istitwixxa proċeduri quddiem it-Tribunal kontra Colin Aquilina personalment u ROCS Travel bħala operatur.

12. Il-Qorti tqis illi dawn it-tliet eċċezzjonijiet preliminari li tressqu mill-appellant quddiem it-Tribunal kellhom jigu milqugħa. Tabilhaqq il-mod kif jitmexxew il-proċeduri quddiem it-Tribunal huwa wieħed kemmxejn anqas formali mill-mod li bih jitmexxew proċeduri quddiem dawn il-Qrati, Madanakollu mill-atti għandu jirrizulta li l-proċeduri odjerni ġew istitwiti kontra Colin Aquilina personalment u mhux f'isem jew fil-vesti rappreżentattiva ta' xi kumpannija, u dan meta l-ħlas tad-depożitu in kwistjoni ma sarx lill-appellant

f'ismu personali. Fi kwalunkwe każ, ir-rwol ta' Aquilina kien wiehed rappreżentattiv tal-kumpannija Charichelon Company Limited, u għalhekk il-proċeduri għar-rifużjoni tad-depożitu li tħallas lill-kumpannija ma kellhomx isiru kontra l-individwu fil-kapaċità personali tiegħu. Għaldaqstant għandu raġun l-appellant jgħid li huwa ma kellux jitqies legittimu kontradittur għall-pretensjonijiet tal-appellat. Barra minn hekk, minn dan kellu jsegwi li huwa personalment ma kellu l-ebda relazzjoni ta' kummerċjant mal-appellat, li nnegozja ma' kumpannija u mhux miegħu personalment. Mill-atti jirriżulta wkoll li ma hemm l-ebda kumpannija li jisimha ROCS Travel, imma kumpannija tal-assikurazzjoni li jisimha ROCS Company Limited li ħarġet polza tal-assikurazzjoni lill-appellat rigward il-btala li xtara. L-azzjoni tal-appellat għalhekk ma nfethitx kontra persuna jew entità li setgħet twieġeb għat-talbiet tiegħu, għaliex mill-atti jirriżulta li la Colin Aquilina personalment u lanqas ROCS Travel ma rċevew ħlas ta' xi depożitu mingħand l-appellat. ROCS Travel lanqas hija kumpannija reġistrata, iżda biss *trade name* tan-negozju tal-kumpanniji li magħhom ikkuntratta l-appellat. Il-Qorti tqis li ma kienx korrett l-appellat meta fetaħ l-azzjoni tiegħu kontra Colin Aquilina personalment, u żied jiċċita wkoll lil 'ROCS Travel' li ma teżistix bħala kumpannija u għalhekk m'għandha l-ebda personalità ġuridika distinta. Il-Qorti tqis li t-Tribunal kien konvint li kien hemm taħwid f'moħħ l-appellat jew li ma kienx ċar għalih kontra min kellu jiftaħ il-proċeduri odjerni. Harsa lejn id-dokumenti ppreżentati quddiem it-Tribunal, tindika madanakollu li kien ċar li l-*booking* tal-ġita sar ma' Charichelon Company Limited li topera mill-indirizz bl-isem 'ROCS House', u anki ċ-ċekk bl-ammont tar-rifużjoni nħareġ mill-kont ta' Charichelon Company Limited. Kellu jkun ċar

għalhekk għall-appellat li t-talbiet tiegħu kellhom jiġu indirizzati lill-kumpannija li nnegozja magħha Charichelon Company Limited, u mhux lil Colin Aquilina fil-vesti tiegħu personali u mhux f'vesti rappreżentattiva.

13. Permezz tat-tieni eċċezzjoni tiegħu, l-appellant jgħid li t-Tribunal kien żbaljat meta ordna li jiġi rifiż id-depożitu kollu mħallas mill-appellat, meta jirriżulta li dan aċċetta l-ħlas parzjali li sar permezz ta' ċekk li ssarraff minnu. L-appellat gie mgħarraf li dak il-ħlas kien qiegħed isir għas-saldu tal-pretensjonijiet kollha tiegħu, u huwa bagħat *email* lill-appellant fejn infurmah li huwa kien bi ħsiebu jsarraff iċ-ċekk minkejja la kienx qiegħed jaċċetta li l-ħlas kien wieħed għas-saldu. Il-Qrati tagħna solitament japplikaw b'mod rigoruż il-prinċipju tal-finalità ta' kull ħlas għas-saldu fil-konfront tal-pretensjonijiet tal-kreditur. Il-gurisprudenza prevalenti fi kwistjonijiet ta' din ix-xorta tishaq li meta kreditur jaċċetta pagament magħmul għas-saldu, dan ikun qiegħed jikkonferma li b'dak il-pagament id-dejn ikun inqatel, u li huwa qiegħed jiddekadi minn kull jedd ta' azzjoni li jista' jispetta lilu fil-konfront tad-debitur għall-bilanċ rimanenti. Din it-teżi ssib konfort f'diversi sentenzi tal-Qrati tagħna, b'mod partikolari f'sentenzi tal-Qorti tal-Appell fl-ismijiet **Francis Penza vs. John Mallia**¹, fejn kien stabbilit illi:

*“In tema legali jingħad illi f'ċirkostanzi normali, kif diġà osservat din il-Qorti fis-sentenza tagħha tas-26 ta' Novembru, 1986 in re **William Apap vs Joseph Gauci et noe**, meta d-debitur offerenti jiddikjara b'mod univoku u indubitabbli li qed joffri pagament għas-saldu tal-pretensjonijiet kollha tal-kreditu u m'għandux dritt il-kreditur litteralment jinjora l-mod kif offert il-pagament u jaċċettah b'kundizzjonijiet u riservi li neċessarjament huma inkonsistenti ma' offerta ta' pagament għas-saldu.”*

¹ 06.05.1991.

14. Illi sentenza oħra li tikkonferma din il-linja ħsieb, hija dik fl-ismijiet **St George’s Park Co. Ltd vs. Eric Pace Bonello pro et noe**²:

“In tema legali u fejn iċ-ċirkostanzi huma tali li kull parti taf x’qiegħed iseħħ, meta d-debitur offerent jiddikjara b’mod univoku u indubitabli li qed joffri pagament għas-saldu tal-pretensjonijiet kolha tal-konvenut, m’għandux dritt il-kreditur unilateralment jinjora l-mod kif offert il-pagament u jaqbad minflok u jaċċettah b’kundizzjonijiet u b’riservi li intrinsikament u neċessarjament huma inkonsistenti ma’ offerta ta’ pagament a saldu.”

15. Sentenza oħra tal-Qorti tal-Appell (Superjuri) li applikat l-istess prinċipju fl-interpretazzjoni tat-terminu ‘għas-saldu’, hija dik fl-ismijiet **Peter Vella de Fremeaux et vs. Eagle Star (Malta) Ltd pro et noe**³:

“Illi fl-ewwel lok din il-Qorti tirriafferma l-prinċipju enunċjat mill-Qorti tal-Appell (Kummerċjali) li l-kreditur m’għandux dritt ibiddel unilateralment il-modalità ta’ pagament offrut lilu mid-debitur; u għalhekk mhuwiex legalment konsentit li, min jaċċetta pagament kondizzjonat bi kliem li inekwivokabbilment ifissru li dak il-pagament kien qed jiġi effettwat għas-saldu ibiddel il-modalità ta’ dak il-pagament.

Għalhekk fil-każ prezenti, meta kienet għaddejja bejn il-partijiet il-vertenza dwar il-quantum tal-maturity value tal-poloż, il-fatt li s-soċjetajiet appellant għamlu offerta lill-atturi billi bagħtu cheques bħala pagamenti in full and final settlement l-atturi kellhom għażla: jew li jaċċettaw daww il-pagamenti bil-kundizzjoni marbuta magħhom, u b’hekk tiġi rizolta l-vertenza, jew inkella jirrifjutaw il-pagamenti: iżda żgur li legalment ma setgħux, ibiddu unilateralment il-modalità tal-pagamenti offruti lilhom, u minn pagamenti għas-saldu jiddikjaraw li qed jaċċettaw pagamenti akkont tal-prezz pretiż minnhom. Huwa għalhekk irrilevanti l-fatt li qabel ma l-atturi aċċettaw il-pagamenti mibgħuta lilhom dawn għamluha ċara, kemm b’ittra mibgħuta lis-soċjetajiet konvenuta, kif ukoll bi protest ġudizzjarju, li huma kienu ser jaċċettawhom mingħajr preġudizzju għall-ammont bilanċjali dovut lilhom.

² Q.A. (Inf.) 15.03.2002.

³ 09.11.2012.

Illi fis-sentenza tagħha l-Ewwel Qorti qalet li, 'meta l-konvenuti għażlu l-mod tal-pagament in kwistjoni, huma għamlu att unilaterali u kwindi l-atturi b'att unilaterali ieħor jistgħu jimponu riserva u kundizzjonijiet marbuta mal-fatt li ċ-cheque ġie minnhom imsarraf. Din il-Qorti tosserva li dan l-argument huwa legalment insostenibbli, stante li, filwaqt li s-soċjetajiet konvenuti, bħala debitori, kellhom dritt jagħmlu l-offerta tagħhom kif għamluha, ma kienx konsentit għall-atturi, bħala kredituri, li jaċċettaw l-offerta b'kundizzjonijiet differenti minn dawk kontenuti fl-offerta. Huma kellhom jagħzlu, jew jaċċettaw l-offerta magħmula, jew jirrifjutawha.

*Illi l-atturi jsemmu każistika riċenti li fiha l-Qorti tal-Appell (Inferjuri) u l-Qorti tal-Appell (Superjuri) fissru li l-prinċipju enunċjat fis-sentenza **Apap vs Gasan**, mhuwiex wieħed assolut u jistgħu jeżistu ċirkostanzi fejn ikun ġust li l-Qorti tħoss li għandha tiddipartixxi minnu. Din il-Qorti tosserva li huwa minnu li jistgħu jeżistu ċirkostanzi li jwasslu lill-Qorti ġudikanti biex tiddipartixxi minn dan il-prinċipju, imma dawn huma każijiet eċċezzjonali li l-fattispeċi tagħhom manifestement jirrendu dan il-prinċipju inapplikabbli. Hekk, per eżempju fil-kawża **Agius Marble Works Ltd vs AX Construction Ltd**, kien hemm sitwazzjoni ambigwa, fejn il-pagament li sar lill-kreditur, għalkemm kien qed jiġi dikjarat li qed isir 'in full and final settlement' lampantement ma kienx ikopri x-xogħlijiet addizzjonali li kienet wettqet is-soċjetà kreditriċi.*

Fil-każ in dizamina dawn iċ-ċirkostanzi eċċezzjonali huma mankanti, u għalhekk għandu japplika l-prinċipju fuq espost fir-rigur tiegħu."

16. Il-Qorti tqis li meta l-appellat irċieva ċ-ċekk bi ħlas ta' parti mid-depożitu li huwa jippretendi li kellu jitħallas lura lilu, u minkejja li ġie indikat lilu li dak il-ħlas kien qiegħed isir għas-saldu, huwa nforma lill-appellant li kien sejjer isarraf iċ-ċekk, iżda li ma kienx qiegħed jaċċetta li l-ħlas sar lilu għas-saldu tal-pretensjonijiet kollha tiegħu. Il-Qorti tqis li din l-imġiba tal-appellat kienet waħda inkongruwa mal-pożizzjoni legali, u għalhekk għandu raġun l-appellant jgħid li l-appellat seta' jirrifjuta ċ-ċekk f'każ li kien qiegħed jikkontesta l-ammont li kien qiegħed jitħallas lilu, imma li dan ma setax jaċċetta li jsarraf iċ-ċekk, u wara jippretendi li l-pretensjoni tiegħu ma ġietx maqtula b'dak il-ħlas.

Hawnhekk il-Qorti tagħmel riferiment għal dak li qalet il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fis-sentenza fl-ismijiet **Raymond Bonnici *nomine vs. Horace Tonna***⁴:

“Ma jista’ jkun hemm l-ebda dubju li l-intenzjoni tal-attur nomine kienet ċara, kif lanqas jista’ jkun hemm dubju li l-kunsens tal-kreditur konvenut seta’ kien vizzjat minn xi żball invinċibbli li l-ammont kienet qiegħda ssir biss akkont tal-ammont minnu pretiż. Hu naturali li żball jew injoranza ta’ liġi bl-ebda mod ma jistgħu jiġġustifikaw il-pretensjoni tal-konvenut li, effettivament, bl-eċċezzjoni li ta, qed isostni li hu kellu kull dritt li jaċċetta pagament għas-saldu bħala pagament akkont b’deċiżjoni unilaterali tiegħu u li seta’ jagħmel dan sempliciment billi jikkomunika lid-debitur kif u taħt liema modalità hu sarraf iċ-cheque. Pożizzjoni din legalment insostenibbli.”

17. Il-Qorti għalhekk mhijiex qiegħda taqbel mat-Tribunal li l-appellat kellu raġun jippretendi li jitħallas il-bilanċ rimanenti tad-depożitu, ladarba huwa sarraf iċ-ċekk mibgħut lilu, u ladarba huwa kien mgħarraf li l-ħlas lilu sar għas-saldu tal-pretensjonijiet kollha tiegħu.

Decide

Għar-raġunijiet premissi, din il-Qorti taqta’ u tiddeċiedi dwar l-appell tal-appellant billi tilqgħu, u b’hekk qiegħda tħassar, tannulla u tirrevoka d-deċiżjoni appellata fl-intier tagħha, u tilqa’ l-eċċezzjonijiet tiegħu.

L-ispejjeż ta’ dawn il-proċeduri fiż-żewġ istanzi għandhom jitħallsu mill-appellat.

⁴ 24.04.1992.

Moqrija.

Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef

Rosemarie Calleja
Deputat Registratur